

50 let počítačové grafiky na FEL ČVUT

Úplné počátky

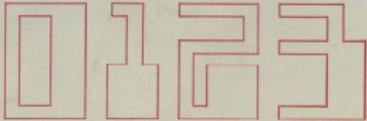
Josef Vogel

Katedra softwarového inženýrství, Fakulta informačních technologií
České vysoké učení technické v Praze
vogelj@fit.cvut.cz

10. února 2020

Inkrementální zapisovač (plotter) Benson-Lehner

**A BENSON-LEHNER
Incremental Plotter**
Turns digits

into graphs

or charts and
drawings of scientific, engineering,
business and industrial process data.

The Benson-Lehner Incremental Plotter is capable of producing fully annotated plots under computer on-line control, or off-line from punched paper tape or magnetic tape. It operates from direct digital commands at a speed of 18,000 steps per min. with the high resolution of 0.1mm. or 320DPI. Typical applications include automatic drafting, plotting of weather charts and critical path scheduling. Low cost makes the incremental plotter available for a much wider variety of uses, translating digital information of all types into clear, intelligible and easy to assimilate graphic form. You almost certainly need one now.

DEMONSTRATIONS:
Demonstrations of Benson-Lehner incremental plotting equipment will be arranged at your installation on request.

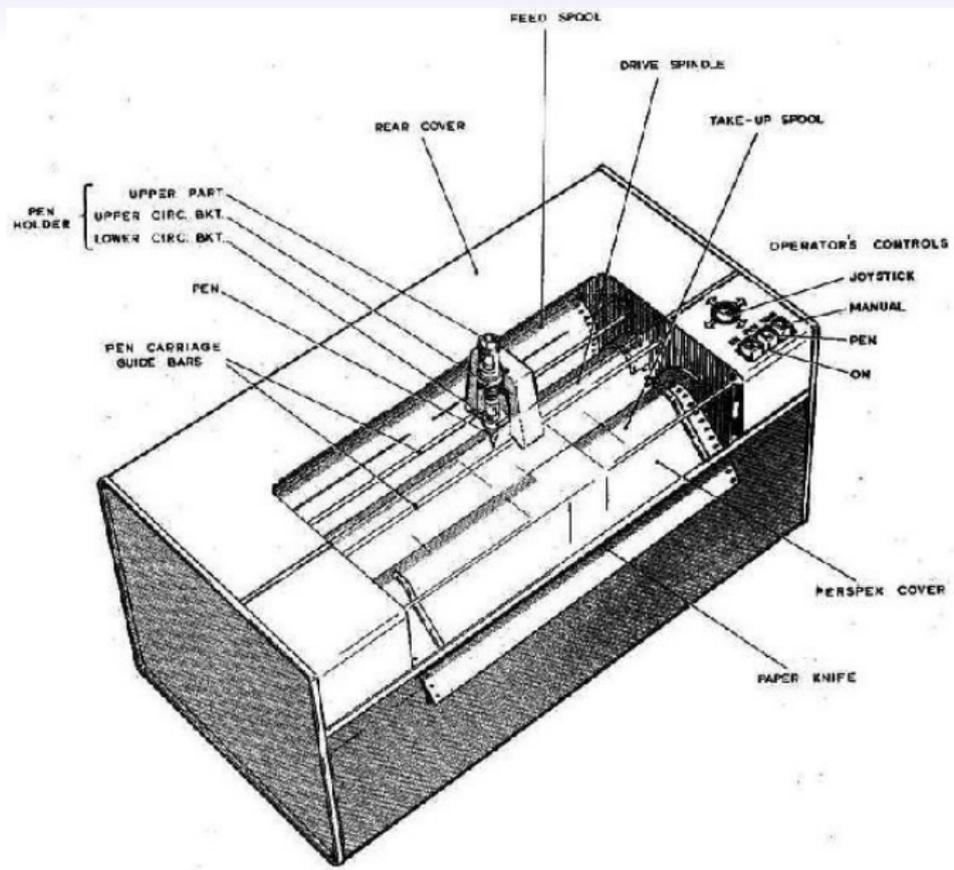
For full details of how BENSON-LEHNER can assist you in the data systems field, telephone SOUTHAMPTON 07031, or write for

Benson-Lehner LTD. / WEST QUAY ROAD / SOUTHAMPTON

For information on STRIP-CHART RESECCORS / RECORD EDITORS / FILM ANALYSERS
D.C. AMPLIFIERS / A/D CONVERTERS / DIGITAL SYSTEMS

Published by The British Computer Society, 11 Drottning Square, London, W.1P 1
and printed by Lewis Brothers Limited, The Gresham Press, Woking and London (S 522)

Inkrementální zapisovač (plotter) Benson-Lehner

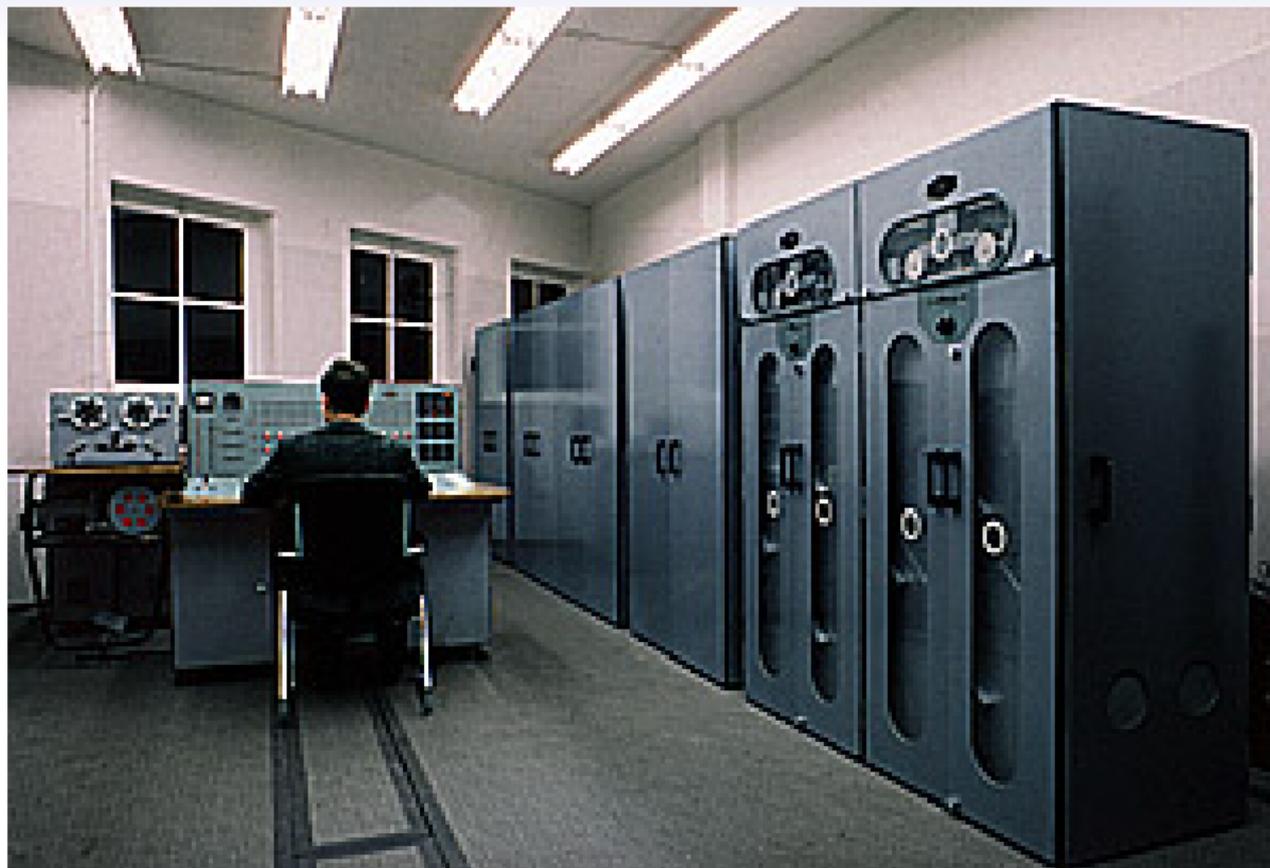
Inkrementální zapisovač (plotter) Benson-Lehner

- HW
  - šířka papíru s traktory 300 mm
  - krok 0,1 mm
  - rychlost 300 kroků/sec
  - jediné trubičkové pero
  - připojení online k počítači Minsk
  - příkazy: pohyb o krok v 8 směrech, pero dolů, nahoru
- SW:
vývojový diagram pro nakreslení úsečky relativně k poloze na papíru

Počítač Minsk2/22

- HW: Minsk2/22
  - feritová paměť 8Ki 37-bitových slov
  - hodiny 250kHz
  - 8 adresovatelných magnetických pásek
  - desky s diskrétními tranzistory, impulzní logické obvody s indukční vazbou feritovými jádry
- SW: FEL SYSTEM
  - FEL SADR (assembler),
  - FEL ALGOL (interpretační, později i kompilační)
  - FEL FORTRAN
  - sestavovací program
- Výpočetní střediska:
  - IKEM, Krč - Erhard (Mirek)Tschernoster
  - Výpočetní středisko ČVUT, Horská ulice, Praha 2

Počítač Minsk2/22

Počítač Minsk2/22 - Pult inženýra

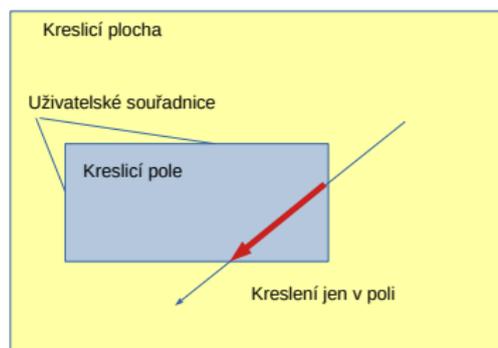
Počítač Minsk2/22 - Adresovatelné magnetické pásky

FEL GRAF - sada fortranských procedur

Vytvořeno: leden - srpen 1970

- kreslicí plocha [mm]
- kreslicí pole [uživatelské souřadnice, možno funkční stupnice]
- zobrazení jen v okně kreslicího pole
- úsečky, značky (křížky, kolečka, šipky, ...)
- lomené čáry (i čarkované a čerchované s návazností úseků)
- Bézierovy křivky
- text ve fontech fixní šířky, zvolené velikosti a směru

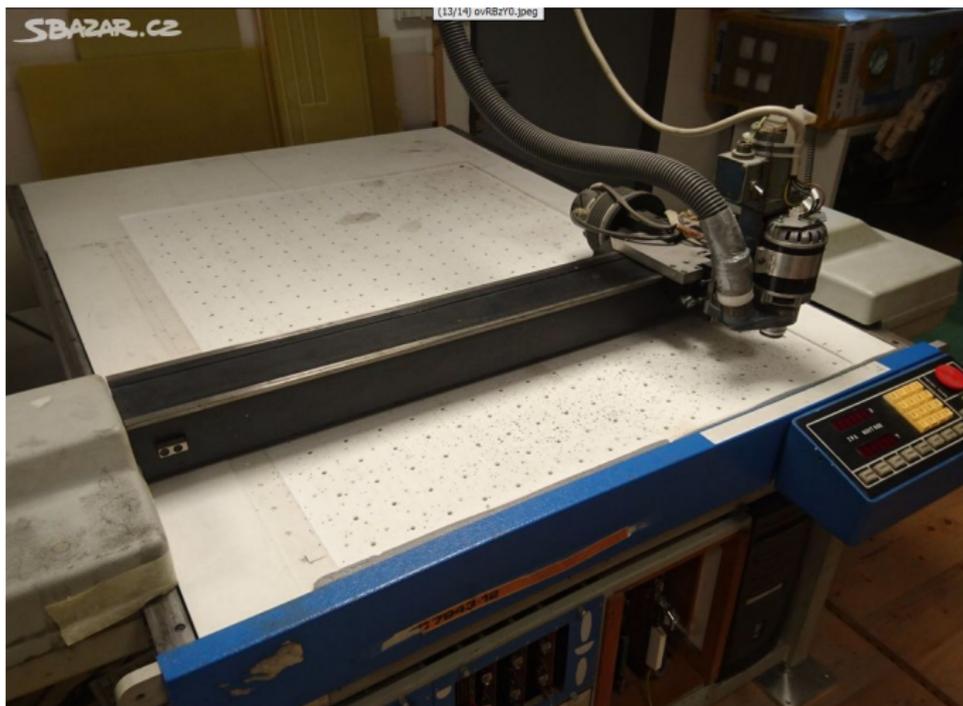
Počítač Tesla 200

- feritová paměť 128KiB později + 128 KiB
- desky s diskrétními tranzistory v plastových modulech
- magnetické pásky, později + 7,25 MiByte disky
- firemní FORTRAN, FEL ALGOL - interpretační

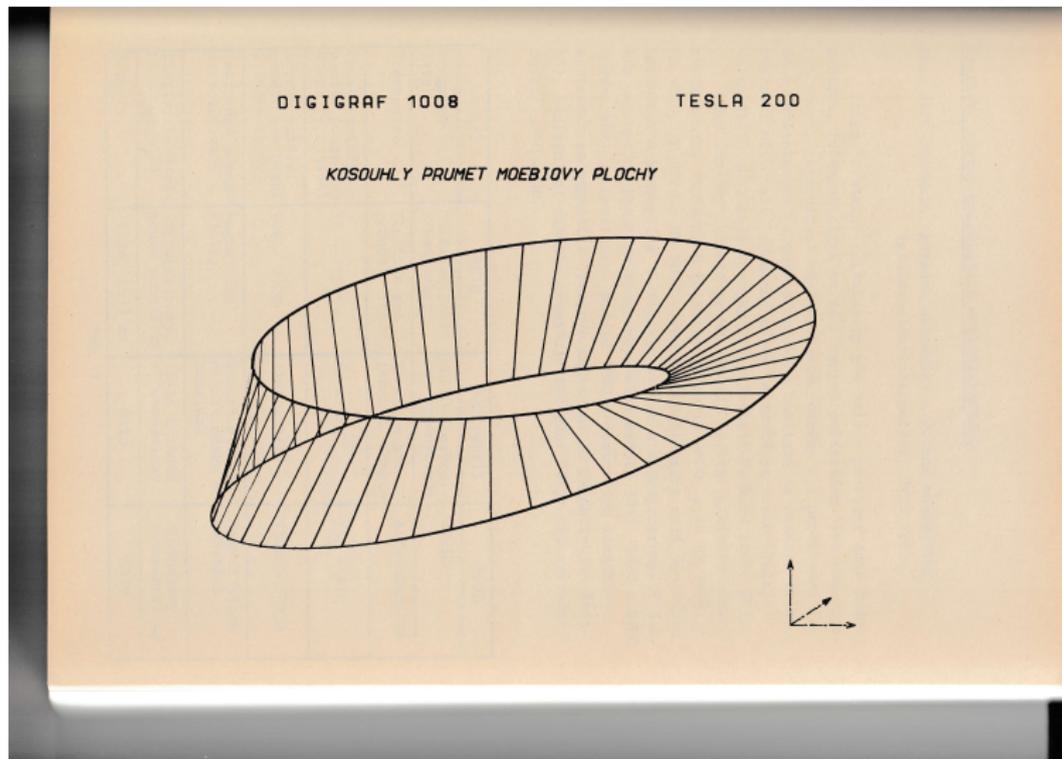

Kreslicí stůl Digigraf, ZPA Nový Bor

- 1200 x 900 mm, robustní konstrukce, nejen malování, ale i frézování, stříhání apod.
- offline, snímač děrné pásky

Katedra deskriptivní geometrie, FSI ČVUT
Ladislav Drs, Josef Novák

Funkce dvou proměnných

einem Wort gespeichert. Da die Fälle a), b), c) unterschieden werden müssen, werden zwei Bits des Wortes genommen. Dadurch wird die Maxtime der z -Koordinaten auf 27 Bits verkürzt, die für diesen Zweck mehr als ausreichen. Dennoch stehen für das Feld der z -Koordinaten nicht mehr als 3072 Zellen zur Verfügung. Das entspricht 55×63 Schritten, was im allgemeinen genügt.

Wenn die Netzlichte zur genauen Bestimmung der Sichtbarkeit nicht ausreicht, kann man sie innerhalb des Rechtecks R variieren. Dadurch beseitigt man die aus Ende des vorherigen Kapitels erwähnten Mängel,

ohne daß man die Dimensionen des z -Koordinatensfeldes vergrößern müßte.

Bei einem Netz von 55×63 Schritten mit Leuchtstrahlenenergie für den DIGIGRAF beträgt die Rechenzeit etwa eine Stunde. Sie hängt allerdings von der Komplexität der Fläche ab, von der Genauigkeit beim Aufschreiben der Sichtbarkeitspläne und davon, wie häufig die Sichtbarkeit zwischen zwei Punkten P und Q festgestellt wird.

Beim online Zeichnen verringert sich die Rechenzeit noch um die zum Zeichnen benötigte Zeit. Deshalb ist es vorteilhafter, den Zeichentisch DIGIGRAF zu ver-

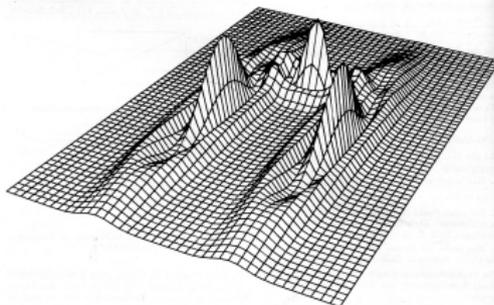

Bild 6

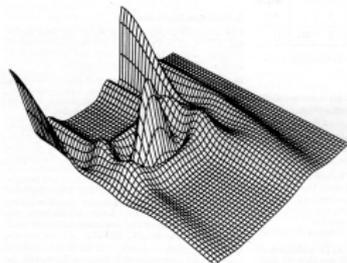

Bild 7

Funkce dvou proměnných

wenden; denn die Streifenlebung geht bei dieser Aufgabe schneller vor sich als das eigentliche Zeichnen. Das Programm für die Zentralprojektion kann auch für Parallelprojektionen verwendet werden, und zwar sowohl für recht- wie auch für schiefwinklige. Zu die-

sem Zweck genügt es, das Projektionszentrum genügend entfernt zu wählen, damit die Konvergenz fast paralleler Linien auf der Abbildung nicht mehr ersichtlich ist.

Die Bilder 6, 7, 8 und 9 wurden von Computer errechnet und vom DIGGRAF gezeichnet. In dem Bilders 6 und 7 wird die Funktion

$$z = w_1^2 e^{-w_1} + w_2^2 e^{-w_2} + w_3 e^{-w_3}$$

mit

$$w_1 = 4(x - 2)^2 + (y - 4)^2 - 1$$

$$w_2 = \frac{1}{9}(x - 5)^2 + 4(y - 2)^2 - 1$$

$$w_3 = \frac{1}{9}(x - 5)^2 + 4(y - 6)^2 - 1$$

und in den Bildern 8 und 9 die Funktion

$$z = 40 e^{-0,001} \cos 0,55 t \text{ mit } t = \sqrt{x^2 + y^2}$$

wiedergegeben.

Das beschriebene Programm liefert sehr anschauliche Bilder des Verlaufs der gegebenen Funktion, besonders dann, wenn der Blickpunkt günstig gewählt wird und gleichzeitiger Teile in besonderem Details abgebildet werden.

LITERATUR

- [1] Klotz, H., J. Stubb, S. Gullert: The Perspective Representation of Functions of Two Variables, *J. ACM* 11:1 (April 1966), 191 bis 204.
- [2] Mathematisches Unterelementarsystem FELGRAP. Lehrstuhl für Mathematisches, Technische Vorlesung Hochschule, Prag.

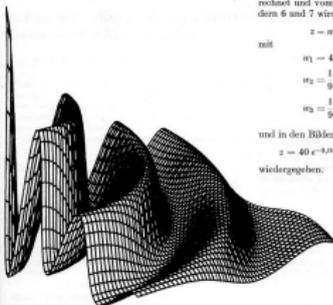

Bild 8

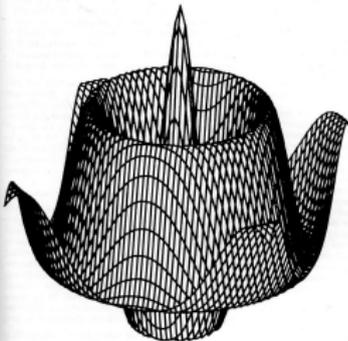
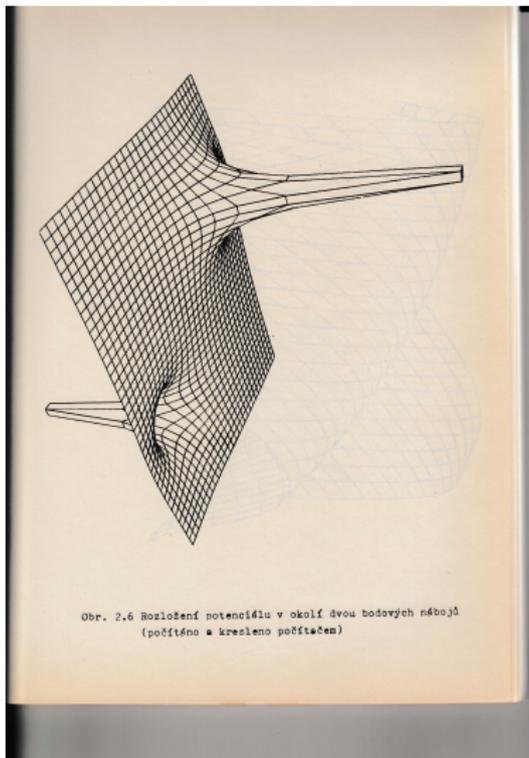

Bild 9

Funkce dvou proměnných

Rozložení potenciálu dvou bodových nábojů

Nakonec něco umění

